

REFERAT Udvalg for regional udvikling d. 03-02-2020

Mødedato Mandag d. 03. februar 2020 kl. 13:30

Mødested Regionshuset Viborg, mødelokale F1 stuen, Skottenborg 26, 8800 Viborg

Indholdsfortegnelse

Tema: Orientering om status på forsøgsprojekterne på Høfde 42 (13:30-14:30) #.....	3
Tema: Multifunktionel jordfordeling (14:30-15:30) #.....	4
National konference om kultur og sundhed den 24. marts 2020 #.....	6
Planlægning af møde med Rådet for Fremtidens Kompetencer #.....	7
Henvendelse fra Socialdemokratiet og Alternativet vedrørende projektforslag om forsøg med gratis	9
Drøftelse af møder i Danske Regioner #.....	10
Gensidig orientering #.....	11

Punkt 1: Tema: Orientering om status på forsøgsprojekterne på Høfde 42 (13:30-14:30)

1-34-71-3-19

Sagsfremstilling

Formanden for udvalg for regional udvikling har bedt om en orientering angående status på jordrensningprojekter ved Høfde 42. Orienteringen dagsordenssættes her som en temadrøftelse.

Jordrensningprojekter ved Høfde 42

Høfde 42 er en af Danmarks mest forurenede grunde. Krüger A/S og Fortum Waste Solutions A/S har udviklet to nye metoder til rensning af forurenede jord fra Høfde 42. Forventningen til de nye metoder er, at de kan rense den forurenede jord fra Høfde 42 mere omkostningseffektivt og bæredygtigt end tidligere foreslåede løsninger.

På Harboøre Tange har Krüger A/S og Fortum Waste Solutions A/S siden 2017 arbejdet på at udvikle og demonstrere to helt nye metoder til rensning af forurenede jord fra Høfde 42 kemikaliedepotet. Resultater fra projekterne er lovende og giver forhåbning om, at en fremtidig oprydning af Høfde 42 vil kunne gøres billigere og mere bæredygtigt end hidtil antaget. På udvalgsrådet kommer Krüger og Fortum og fortæller om demonstrationsprojekterne, resultaterne og perspektiverne for anvendelse af metoderne i en fremtidig oprensning af forureningen på Høfde 42.

I vedlagte notat er en kortfattet beskrivelse af projekterne og regionens bidrag.

Program for temadrøftelsen

Kl. 13.30-13.50 Maiken Faurbye fra Krüger A/S vil præsentere resultaterne af deres demonstrationsforsøg med rensning af forurenede jord ved opvarmning.

Kl. 13.50-14.10 Jesper Hansen fra Fortum Waste Solutions A/S vil præsentere en status på deres demonstrationsforsøg, hvor forureningen vaskes ud af jorden i et særligt anlæg.

Kl. 14.10-14.30 Kontorchef Morten Bondgaard giver en status på, hvordan regionen i øjeblikket forbereder sig på en fremtidig oprensning af Høfde 42. Han vil herefter lægge op til en temadrøftelse i udvalget.

Beslutning

Maiken Faurbye fra Krüger A/S præsenterede resultaterne af deres demonstrationsforsøg med rensning af forurenede jord ved opvarmning.

Jesper Hansen fra Fortum Waste Solutions A/S præsenterede en status på deres demonstrationsforsøg, hvor forureningen vaskes ud af jorden i et særligt anlæg.

Udvalg for regional udvikling drøftede resultaterne og skaleringspotentialerne i de to projekter med oplægsholderne.

Kontorchef Morten Bondgaard gav en status på, hvordan regionen i øjeblikket forbereder sig på en fremtidig oprensning af Høfde 42. Han beskrev, at udvalg for regional udvikling samt regionsrådet på senere tidspunkter vil blive involveret mere direkte i forberedelsen af det konkrete udbud. Under drøftelsen blev der fra udvalgets side givet udtryk for opbakning til, at administrationen fortsætter med at forberede udbuddet af oprydningsopgaverne, uagtet at afklaringer af fuld finansiering stadig udestår.

Bilag

Notat om forsøgsprojekter på Høfde 42

Punkt 2: Tema: Multifunktionel jordfordeling (14:30-15:30) #

1-1-20

Sagsfremstilling

Multifunktionel jordfordeling er et nyt indsatsområde, og med temapunktet ønsker administrationen at give udvalget et indblik i indsatsen. Kontorchef Rolf Johnsen og chefkonsulent Henrik Vest Sørensen vil på mødet introducere begrebet og Region Midtjyllands interesse i metoden.

Brugen af Danmarks arealer giver udfordringer

I dag er mere end 60 % af Danmarks areal i landbrugsmæssig drift, og byer og beboelsesområder lægger stadig mere og mere beslag på arealerne i Danmark. Det giver en lang række samfundsmæssige udfordringer, såsom nedgang i biodiversiteten, forurening af grundvandet, CO₂-forurening fra humusholdige lavbundsjorder (f.eks. gamle moser og udtørrede søområder), manglende plads til øgede vandmængder som følge af klimaforandringer m.m.

Når der arbejdes med de nævnte problemstillinger enkeltvis, finder man hurtigt ud af, at løsningerne griber ind i hinanden. Skal biodiversiteten eksempelvis øges, kan man lige så godt kombinere det med beskyttelse af grundvandet. Og ved reduktion af CO₂-udledningen fra lavbundsarealer, hvilket man gør ved at hæve vandstanden, kan plads til klimavand tænkes ind i løsningen, hvormed biodiversiteten i øvrigt øges samtidig. Skal disse fordele opnås, kræver det, at der igangsættes en omfordeling af arealerne i det åbne land, og at flere af de eksisterende landbrugsarealer omlægges til natur eller uproduktive arealer.

Danmarks Naturfredningsforening og Landbrug & Fødevarer har indgået en aftale, som opfordrer regeringen til at udarbejde ordninger, der gør det muligt at udtage ca. 160.000 ha eksisterende lavbundsområder på landsplan. Hovedformålet er at reducere landbrugets CO₂-belastning af atmosfæren. Mange af de øvrige nævnte samfundsmæssige udfordringer vil kunne afhjælpes samtidig.

Multifunktionel jordfordeling som løsning

Multifunktionel jordfordeling kan bruges til at igangsætte omfordelingen af arealer i det åbne land. Multifunktionel jordfordeling er kort fortalt, at der gennem køb og salg af jorde muliggøres flere formål i forhold til at anvende et areal.

Landbruget er tilhænger af metoden, da den samtidig giver mulighed for at få samlet de dyrkningsmæssige arealer omkring deres ejendomme og herved opnår en bedre dyrkningsstruktur. Samtidig kommer landbruget af med eller får kompenseret de dårligste jorder, der efter fordelingen skal ligge hen som natur.

Konceptet omkring multifunktionel jordfordeling er udviklet gennem projektet "Collective Impact", der er finansieret af Realdania. Selve ordningen udmøntes af Landbrugsstyrelsen.

Regeringen anerkender multifunktionel jordfordeling som metode til reduktion af CO₂-belastningen fra landbruget og til fremme af de nævnte merværdier. På den baggrund er der afsat 2 mia. kr. frem til 2030 til jordfordelingen. Der er udarbejdet en vejledning, som i øjeblikket er i høring, og som er vedhæftet som bilag.

Region Midtjyllands interesse i metoden

For Region Midtjylland er metoden interessant, da den passer godt ind i den regionale udviklingsstrategi. Region Midtjylland arbejder indenfor det regionale udviklingsområde næsten altid i partnerskaber. Udvikling af landdistrikterne, klimatilpasning og -forebyggelse samt beskyttelse af grundvandet er bare nogle af de emner, hvor metoden vil kunne anvendes.

Administrationen er sammen med flere kommuner ved at få igangsat projekter, som kan være med til at udvikle metoden og sætte gang i regional interesse for metoden. I øjeblikket arbejdes der med en ansøgning til EU Life programmet, hvor Region Midtjylland på vegne af partnerskabet søger 35 mio. kr. til et partnerskabsprojekt, der består af tre pilotprojekter. Partnerskabsprojektet har til formål at demonstrere metodens anvendelse og videreudvikle indholdet. Sideløbende arbejder administrationen på en afdækning af mulighederne for at lave et beslutningsstøtteværktøj til multifunktionel jordfordeling, der skal hjælpe kommuner og lodsejere med at udpege de arealer, der bør omlægges.

Beslutning

Kontorchef Rolf Johnsen og chefkonsulent Henrik Vest Sørensen gav oplæg om emnet. De beskrev blandt andet regionens interesse i at kunne arbejde med multifunktionel jordfordeling set i sammenhæng til regionens aktiviteter indenfor eksempelvis klimatilpasning og landdistrikter.

Torben Nørregaard og Hanne Roed var forhindrede i at deltage i sagens behandling.

Bilag

Punkt 3: National konference om kultur og sundhed den 24. marts 2020 #

1-30-76-1-20

Resume

Administrationen har taget initiativ til at arrangere en national konference om kultur og sundhed sammen med Sundhedsstyrelsen. Konferencen finder sted den 24. marts 2020 på Aarhus Teater. Konferencen blev også omtalt i forbindelse med temadrøftelsen om kultur og sundhed i udvalg for regional udvikling på mødet i januar.

Direktionen indstiller,

at orienteringen om den nationale konference om kultur og sundhed tages til efterretning.

Sagsfremstilling

Administrationen er sammen med Sundhedsstyrelsen i gang med at planlægge en national konference om kultur og sundhed med titlen Kultur som sundhedsfremme. Formålet med konferencen er at dele viden, skabe netværk og udnytte de synergier, der er ved at samle det internationale, nationale og regionale i én begivenhed, der samlet peger på perspektiverne for kultur- og sundhedsområdet. Det er desuden ambitionen, at konferencen er med til at placere Region Midtjylland som en ambitiøs europæisk aktør på området.

Konferencen forventer at samle blandt andet politikere, kommuner, regioner, kunstnere, kulturfolk, læger, sygeplejersker, fysio- og ergoterapeuter, patientforeninger, relevante fonde m.fl. Desuden arbejder administrationen på at få højest mulig repræsentation fra Sundhedsstyrelsen og Kulturministeriet samt deltagelse fra relevante EU-institutioner.

Indhold på konferencen

Konferencen finder sted i tidsrummet kl. 9.00-16.30, hvor regionsrådsformanden vil byde velkommen. Der vil både være danske og engelske oplæg. Formiddagsprogrammet vil bestå af præsentationer fra scenen, mens eftermiddagsprogrammet fortrinsvist vil være forskellige sideforløb rundt omkring på forskellige kulturinstitutioner i Aarhus. Temaerne vil være om f.eks. kultur på recept, musik og sundhed, litteratur og sundhed, internationalt samarbejde m.m.

På konferencen vil Region Midtjylland desuden præsentere sin strategiske kultur- og sundhedsindsats, bl.a. med projekterne Tid til læsning, Lungekor, Livemusik på hospitaler samt Kultur, sundheds- og beskæftigelsesnetværket.

Ligeledes vil Sundhedsstyrelsen bruge lejligheden til at offentliggøre resultater fra satspuljeprojekterne om "Kultur på recept", der har fundet sted i Aalborg, Silkeborg, Vordingborg og Nyborg kommuner.

Derudover vil World Health Organization (WHO) på konferencen fremlægge resultater og perspektiver fra sin rapport om evidensbasen for kultur- og sundhedsinterventioner. Rapporten kortlægger den globale akademiske forskning indenfor feltet. Den henviser til 900 publikationer og 3.000 studier og er således den største forskningssamling indenfor kultur og sundhed i verden nogensinde. Rapporten fremhæver og anerkender både kunst og kulturs evne til at medvirke til sundhedsfremme, til behandling af sygdom samt til at håndtere akutte eller kroniske lidelser gennem hele livet. Der er vedlagt en sammenfatning af rapporten som bilag.

Beslutning

Udvalg for regional udvikling tog orienteringen om den nationale konference om kultur og sundhed til efterretning.

Bilag

Sammenfatning af WHO's rapport

Punkt 4: Planlægning af møde med Rådet for Fremtidens Kompetencer

1-01-76-6-18

Resume

Der planlægges et fællesmøde mellem udvalget for regional udvikling og Rådet for Fremtidens Kompetencer den 9. marts 2020. På mødet lægges der op til en drøftelse af samspillet mellem udvalget og rådet samt en drøftelse af nye temaer til den Midtjyske Teknologipagt.

Direktionen indstiller,

at udkastet til dagsorden for mødet med Rådet for Fremtidens Kompetencer godkendes.

Sagsfremstilling

Rådet for Fremtidens Kompetencer blev nedsat i 2018 som en del af den Midtjyske Teknologipagt. Rådet skal sikre fælles retning i arbejdet med at sikre fremtidens kompetencer og har en rådgivende funktion overfor regionsrådet i forhold til uddannelses- og kompetenceområdet. Rådet består af 23 repræsentanter for midtjyske virksomheder, uddannelsesinstitutioner, kommuner og regionen. Oversigt over rådets medlemmer er vedlagt.

Der har været afholdt tre møder i Rådet for Fremtidens Kompetencer. Rådet har blandt andet drøftet temaerne social inklusion, kapacitet på gymnasierne, flere unge i erhvervsuddannelser, fremtidens kompetencebehov samt styrkelse af fremmedsprogene i Region Midtjylland.

Der er udarbejdet en mødeplan for Rådet for Fremtidens Kompetencer for 2020, hvor der skal holdes to møder. Rådet skal på det kommende møde blandt andet se på den udfordring, at hver fjerde student i Midtjylland ikke er i gang med en uddannelse 27 måneder efter endt studentereksamen. Endvidere får rådet præsenteret de foreløbige resultater af en analyse vedrørende de unges syn på fremmedsprog, og rådet skal på baggrund heraf diskutere forslag til policybefalinger for en styrkelse af fremmedsprog på tværs af hele uddannelseskæden.

I henhold til den flerårige handlingsplan for uddannelse og udvikling af arbejdskraftressourcer på uddannelsesområdet skal der holdes et fælles møde mellem udvalg for regional udvikling og Rådet for Fremtidens Kompetencer.

Program for fællesmøde den 9. marts 2020

I forbindelse med mødet den 9. marts i udvalget for regional udvikling er der afsat en time til fællesmødet med Rådet for Fremtidens Kompetencer.

Indledningsvist vil der blive givet en kort introduktion til rådet og de hovedområder, som rådet har arbejdet med i 2019.

Endvidere vil udviklingsdirektør Kim Kofod Hansen give et kort oplæg om temaerne for den Midtjyske Teknologipagt, herunder en status på de projekter, der er igangsat under de nuværende temaer.

Efterfølgende emner til drøftelse på fællesmødet:

1. *Samspillet mellem udvalget for regional udvikling og Rådet for Fremtidens Kompetencer*
Der lægges op til en diskussion af samarbejdet mellem udvalget og rådet, samt hvordan rådet og udvalget bedst muligt understøtter hinandens arbejde.

2. *Diskussion af nye temaer til den Midtjyske Teknologipagt 2020-2022*
Den Midtjyske Teknologipagt blev vedtaget i regionsrådet den 25. april 2018, hvor det samtidig blev besluttet, at de valgte temaer skulle gælde fra 2018 til 2020, hvorefter der skulle vælges nye temaer medio 2020. Ved vedtagelsen af teknologipagten blev der øremærket 55 mio. kr. af regionens uddannelsespulje til projekter under pagten. For projekter i 2018, 2019 og delvist ind i 2020 er der blevet bevilget 31,6 mio. kr., hvorfor der kan bevilges 23,4 mio. kr. i 2020-2022 under de nye temaer.

Der lægges op til en diskussion af temaerne til teknologipagten for 2020-2022. De nuværende seks temaer er 1) STEM uddannede til de midtjyske styrkepositioner, 2) Piger og STEM, 3) Teknologiambassadører, 4) Informatik på alle uddannelsesniveauer, 5) Iværksætter og 6) Kompetenceudvikling.

Der foreslås tre nye temaer: 1) Bæredygtighed, 2) Sprog og 3) Kreativitet. Temaerne tager afsæt i de prioriterede indsatser fra regionsrådet og Rådet for Fremtidens Kompetencer. Derudover foreslås det, at kun

det nuværende tema 'STEM uddannede til de midtjyske styrkepositioner' videreføres for herved i højere grad at fokusere indsatsen.

Beslutning

Udvalg for regional udvikling udsatte sagens behandling, idet fællesmødet vil blive skubbet til en senere dato.

Torben Nørregaard og Hanne Roed var forhindrede i at deltage i sagens behandling.

Bilag

Medlemmer i Rådet for Fremtidens Kompetencer

Punkt 5: Henvendelse fra Socialdemokratiet og Alternativet vedrørende projektforslag om forsøg med gratis busrute

0-9-2-20

Resume

Henvendelse fra Socialdemokratiet og Alternativet med forslag til udarbejdelse af projektforslag om forsøg med gratis busrute mellem to byer i regionen.

Direktionen indstiller,

at henvendelsen om forslag til udarbejdelse af projektforslag om forsøg med gratis busrute mellem to byer i regionen drøftes.

Sagsfremstilling

Socialdemokratiet og Alternativet har ved mail af 14. januar 2020 sendt følgende anmodning om et punkt til politisk behandling.

"Socialdemokratiet og Alternativet foreslår at udarbejde et projektforslag om, hvordan der kan gennemføres et forsøg med en gratis busrute mellem to byer i regionen.

Formålet med forsøget vil være at undersøge, om afskaffelse af betalingen vil flytte bilpendlere til bus. Forsøget vil således indebære, at en busrute, der kører på en strækning, hvor der også er mange pendlere, der kører i bil, gøres gratis i eksempelvis to eller tre år.

På nuværende tidspunkt ønsker partierne at få udarbejdet et projektforslag, som kan danne grundlag for en senere beslutning om at gennemføre forsøget.

Projektforslaget skal derfor blandt andet indeholde følgende

- Anbefale en relevant busrute på baggrund af pendlingsmønstre
- Afklare udgifterne ved, at den pågældende busrute bliver gjort gratis i forsøgsperioden
- Afsøge og beskrive mulighederne for ekstern medfinansiering
- Afsøge og beskrive mulighederne for samarbejde med forskningsinstitutioner om effektmåling og afrapportering
- Afklare, om der er lovgivningsmæssige problemstillinger forbundet med forsøget
- Anbefale en varighed af forsøget.

Projektforslaget fremlægges så vidt muligt inden udgangen af juni 2020, så der eventuelt kan tages stilling til, om forsøget skal gennemføres, i forbindelse med budgetforhandlingerne for 2021".

Beslutning

Udvalg for regional udvikling udsatte sagens fortsatte behandling med henblik på, at administrationen belyser sagen yderligere i forhold til de juridiske handlemuligheder i relation til det beskrevne projekt.

Torben Nørregaard og Hanne Roed var forhindrede i at deltage i sagens behandling.

Punkt 6: Drøftelse af møder i Danske Regioner #

1-00-13-17

Resume

Udvalget kan drøfte emner fra møderne i Danske Regioners udvalg for regional udvikling og EU samt udvalg for miljø og ressourcer.

Direktionen indstiller,

at møder i Danske Regioner drøftes.

Sagsfremstilling

Der var senest møde i udvalg for regional udvikling og EU den 28. november 2019. Næste møde er den 7. februar 2020.

Der var senest møde i udvalg for miljø og ressourcer den 14. november 2019. Næste møde er den 28. februar 2020.

Beslutning

Udvalg for regional udvikling drøftede møder i Danske Regioner.

Torben Nørregaard og Hanne Roed var forhindrede i at deltage i sagens behandling.

Punkt 7: Gensidig orientering #

1-00-13-17

Sagsfremstilling

Gensidig orientering for udvalgets medlemmer.

Beslutning

Administrationen orienterede om et nyt muligt partnerskab, der skal bidrage til at opnå Paris-aftalens målsætninger.

Udvalget efterspurgte, at administrationen løbende orienterer om indkomne reaktioner og tilkendegivelser i forhold regionsrådets beslutninger angående kapacitet og fordelingsregler på stx-området.

Torben Nørregaard og Hanne Roed var forhindrede i at deltage i sagens behandling.